

Τα μοναχικά γεράματα των Ελλήνων της Αυστραλίας*

Η Δήμητρα, 33 ετών, θα κλειδώσει αύριο πρωί την κάμαρά της και θα βγει στον κρύο αέρα της Μελβούρνης. Έχει τέσσερα χρόνια που άφησε την Ελλάδα για να κάνει μια νέα αρχή στην Αυστραλία, αλλά την παγωνιά Ιούλιο μήνα δεν μπορεί να τη συνηθίσει. Θα πάρει το λεωφορείο και σε λίγα λεπτά θα βρεθεί στη δουλειά της: είναι υπάλληλος φροντίδας σε οίκο ευγηρίας. «Καλώς τη», θα της πει όπως πάντα η κυρία Σοφία μόλις τη δει, «τι κάνεις, κόρη μου;». Η κυρία Σοφία είχε κι αυτή κάνει κάποτε το ίδιο ταξίδι με τη Δήμητρα – με πλοίο βέβαια, όπως όλοι οι Έλληνες του μεγάλου κύματος μετανάστευσης του '50 και του '60. Είναι μεγάλη παρηγοριά που στα γεράματά της έχει κοντά της έναν άνθρωπο από την πατρίδα, που μιλάει τη γλώσσα της, κυριολεκτικά και μεταφορικά.

Καθώς οι μετανάστες πρώτης γενιάς της Αυστραλίας μεγαλώνουν, άνθρωποι που σε μεγάλο ποσοστό δεν εντάχθηκαν ποτέ στην αυστραλιανή κοινωνία και στον τρόπο ζωής και δεν μιλούν την αγγλική γλώσσα, η ελληνική κοινότητα ήρθε αντιμέτωπη με ένα νέο πρόβλημα. Οι ελληνόφωνοι φροντιστές δεν επαρκούσαν για να καλύψουν τις ανάγκες και οι νέοι μετανάστες, οι μετανάστες της κρίσης, δεν ενδιαφέρονταν για την κάλυψη αυτών των θέσεων. Ο φιланθρωπικός οργανισμός «Φροντίδα», ένας από τους σημαντικότερους της παροικίας, με ιστορία 41 χρόνων στην υποστήριξη των Ελλήνων ηλικιωμένων, αναζήτησε και βρήκε διέξοδο. Κατόπιν διαπραγματεύσεων με την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, πέτυχε τη σύναψη ειδικών συμφωνιών για τη χορήγηση άδειας σε ελληνόφωνους φροντιστές ώστε να μεταβούν στην Αυστραλία και να εργαστούν σε κάποιον από τους πέντε οίκους ευγηρίας του οργανισμού ή στο πρόγραμμα φροντίδας κατ' οίκον, προσφέροντάς τους την ευκαιρία για την απόκτηση μόνιμης άδειας παραμονής στη χώρα. Είναι ο μοναδικός οργανισμός στην Αυστραλία που έχει πετύχει κάτι ανάλογο.

Όταν η Δήμητρα έμαθε για το πρόγραμμα της «Φροντίδας», άρπαξε αμέσως την ευκαιρία. Βρισκόταν ήδη στην Αυστραλία με φοιτητική βίζα για σπουδές και αναζητούσε τρόπο να μείνει μόνιμα στη χώρα. Η φροντίδα ηλικιωμένων δεν ήταν ένας κλάδος που γνώριζε ή είχε σκεφτεί ποτέ να ακολουθήσει. Στην Ελλάδα εργαζόταν στον τομέα του μάρκετινγκ και της εξυπηρέτησης πελατών, αλλά δυσκολευόταν πολύ οικονομικά. «Ηξερα ότι έπρεπε να φύγω στο εξωτερικό», λέει στην «Κ». Εφτασε στην Αυστραλία τον Σεπτέμβριο του 2014, άγνωστη μεταξύ αγνώστων. Τον επόμενο χρόνο, παράλληλα με τις σπουδές της, έπιασε δουλειά στη «Φροντίδα» και γρήγορα απέκτησε βίζα εργασίας. Σύμφωνα με τη σύμβαση της «Φροντίδας» με την κυβέρνηση, μετά τέσσερα χρόνια εργασίας στον οργανισμό, μπορεί να γίνει μόνιμη κάτοικος της χώρας.

«Η πρώτη ημέρα στη δουλειά ήταν ένα

σοκ», ομολογεί. «Δεν είχα καμία σχέση με το αντικείμενο, δεν είχα έρθει ξανά σε επαφή με την ανθρώπινη φύση σε αυτό το επίπεδο, με το τέλος. Πλέον, έχω ξεπεράσει πάρα πολλούς φόβους μου. Χρειάζεται να έχεις πολλή υπομονή, αλλά έχω μάθει να αγαπώ αυτή τη δουλειά». Όπως λέει, οι περισσότεροι από τους ομογενείς που φροντίζει δεν ενσωματώθηκαν ποτέ στην αυστραλιανή κοινωνία. Είναι άνθρωποι που με το που ήρθαν στη χώρα δούλεψαν στα εργοστάσια ή οι γυναίκες έμειναν στο σπίτι φροντίζοντας τα παιδιά.

Πολλές γυναίκες επέλεξαν να μη μάθουν αγγλικά ώστε τα παιδιά τους να ακούν τα ελληνικά στο σπίτι. Αρκετοί δεν επέστρεψαν ποτέ στην Ελλάδα, δεν είχαν ποτέ τα χρήματα, αλλά ζούσαν ζωή «ελληνική» στην κοινότητα. «Είναι σαν να φροντίζω τη γιαγιά και τον παππού», λέει η Δήμητρα. «Είναι μια κυρία που συνέχεια με ρωτάει “είσαι παντρεμένη; Πόσο χρονώ είσαι;” και μετά λέει “καλά, στα 33 σου και δεν έχεις κάνει ακόμα παιδιά;”».

Οι συμβάσεις

Η γλώσσα είναι το άλφα και το ωμέγα για τους γέροντες της «Φροντίδας». «Αν μιλάς ελληνικά, σε αισθάνονται άνθρωπο της οικογένειάς τους. Έχουμε και περιστατικά πιο σοβαρά, άνοιας, που καμιά φορά βγάζει μια επιθετικότητα. Είναι εντυπωσιακό, αλλά έτσι και ακούσουν κάποιον που μιλάει ελληνικά, κατευθείαν ηρεμούν».

Η Δήμητρα είναι ανάμεσα στους φροντιστές της πρώτης εργασιακής σύμβασης που συνήψε η κυβέρνηση και ο ομογενειακός φιλανθρωπικός οργανισμός, το 2014. Τα αποτελέσματα ήταν θεαματικά. Οι οίκοι ευγηρίας της «Φροντίδας» στελεχώθηκαν με υπαλλήλους που γνώριζαν τη γλώσσα, τον πολιτισμό και την ιδιοσυγκρασία των ηλικιωμένων, με αποτέλεσμα να σημειωθεί θεαματική πτώση των παραπόνων και να αυξηθεί η ζήτηση των

υπηρεσιών του οργανισμού. Πρόσφατα, εγκρίθηκε για δεύτερη φορά η σύμβαση, που θα έχει ισχύ έως τον Ιούνιο του 2023.

Στο πλαίσιο αυτής, η «Φροντίδα» έχει δικαίωμα να προτείνει και να χορηγήσει άδεια εργασίας σε 20 ελληνόφωνους φροντιστές κάθε χρόνο, μέχρι 55 ετών. «Για έναν νέο άνθρωπο που θέλει να έρθει εδώ, είναι μεγάλη ευκαιρία. Η δουλειά είναι απαιτητική, αλλά έχεις τη δυνατότητα να κάνεις οικονομίες, να μαζέψεις χρήματα, να ζήσεις μια πολύ καλή ζωή».

«Οι μετανάστες του '50 έχουν μεγάλες ανάγκες»

«Αν μιλάς ελληνικά, σε αισθάνονται άνθρωπο της οικογένειάς τους», λέει η Δήμητρα, που εργάζεται στη «Φροντίδα» από το 2015.

Έχουν περάσει 41 χρόνια από τότε που μια ομάδα ομογενών συναντήθηκε για πρώτη φορά με σκοπό την εκπλήρωση ενός φιλόδοξου οράματος, την υποστήριξη και φροντίδα των Ελλήνων ηλικιωμένων της Αυστραλίας. Οι ιδρυτές του Αυστραλοελληνικού Συλλόγου για τη Φροντίδα των Ηλικιωμένων, όπως ονομαζόταν τότε, είχαν διαγνώσει τα πολλά προβλήματα που αντιμετώπιζαν οι ομογενείς ηλικιωμένοι, ενώ διέβλεπαν ότι οι ανάγκες θα πολλαπλασιάζονταν όταν οι μετανάστες των δεκαετιών 1950 και 1960 θα περνούσαν στην τρίτη ηλικία. Το πρώτο γηροκομείο για Έλληνες ηλικιωμένους, η «Πρόνοια», συστάθηκε το 1983 στη Βικτώρια. Η συνέχεια έγινε με το άνοιγμα του γηριατρείου «Στέγη» το 1989, ενώ το 1993 άνοιξε η «Γαλήνη», ένας οίκος ευγηρίας αποκλειστικά για ανθρώπους με άνοια. Ο σύλλογος μετονομάστηκε σε

«Φροντίδα» το 1996, ανοίγοντας και άλλες μονάδες στους βασικούς αστικούς πυρήνες της Μελβούρνης. Σήμερα, η «Φροντίδα» εξυπηρετεί και ηλικιωμένους που βρίσκονται στο σπίτι τους, έχει ιδρύσει

Μονάδες Ανεξάρτητης Διαβίωσης και λειτουργεί Κέντρα Ημερήσιας Ψυχαγωγίας, όλα με τη στήριξη της ομογένειας, μέσω δωρεών και χορηγιών. Συνολικά υποστηρίζει πάνω από 2.000 ηλικιωμένους την εβδομάδα.

«Όμως, τα παράπονα ήταν πολλά από τους συγγενείς και τους ηλικιωμένους ότι δεν μπορούσαν να επικοινωνήσουν με το προσωπικό», λέει στην «Κ» ο διευθύνων σύμβουλος της «Φροντίδας» Γιώργος Λεκάκης. «Τότε μπήκε η ιδέα για μια εργασιακή σύμβαση. Να έρθουν φροντιστές από την Ελλάδα, τους οποίους να μπορώ να τους κρατήσω». Ήταν ένα δύσκολο στοίχημα, ιδίως σε περίοδο μεταναστευτικής κρίσης. «Η ελληνική παροικία όμως είναι μεγάλη, δραστήρια και έχει κύρος. Όταν ζητάμε κάτι από την κυβέρνηση, μας παίρνουν σοβαρά».

Είναι μεγάλη η ανακούφιση για όλους ότι τα επόμενα τρία χρόνια θα μπορεί να ενδυναμωθεί το προσωπικό της «Φροντίδας» με ελληνόφωνους. «Τα επόμενα χρόνια πιστεύω ότι θα υπάρξει μεγάλη ζήτηση στα γηριατρεία. Οι μετανάστες του '50 έχουν τεράστιες ανάγκες όσον αφορά την υγεία τους. Με το πρόγραμμα αυτό θα μπορούμε να τους εξασφαλίσουμε προσωπικό που θα μιλάει τη γλώσσα τους». Όπως λέει ο ίδιος, το 70% των Ελλήνων που έφτασαν με το πρώτο κύμα μετανάστευσης στην Αυστραλία δεν έμαθε αγγλικά. «Εργάζονταν σε ελληνικό περιβάλλον, στο οποίο μπορούσαν να επικοινωνήσουν, δεν χρειάστηκε ποτέ να μάθουν τη γλώσσα. Και να ήθελαν όμως δεν θα μπορούσαν, δεν υπήρχαν τότε νυχτερινά σχολεία». Φτάνοντας τώρα στην τρίτη ηλικία, έχουν ανάγκη να αισθάνονται ασφαλείς. «Ότι τους περιποιούνται, ότι τους αγαπάνε. Όταν μπορούν να συνεννοηθούν, μπορούν και να ζητήσουν την περιποίηση που χρειάζονται. Και τότε δείχνουν και οι ίδιοι στοργή, σαν να πρόκειται για την οικογένειά τους. Το να φροντίζουμε τους γονείς και τους παππούδες μας, να τους δείχνουμε σεβασμό, είναι στην ελληνική κουλτούρα».

Μεγάλη ζήτηση

Σήμερα, το εργατικό δυναμικό της «Φροντίδας» φτάνει τα 650 άτομα, από τα οποία το 25% είναι Έλληνες. «Θέλω να το φτάσω στο 50%», αναφέρει ο κ. Λεκάκης. Ήδη η ζήτηση για συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι μεγάλη. Ο τομέας φροντίδας της τρίτης ηλικίας συνεχώς επεκτείνεται, έχει ευκαιρίες επαγγελματικής ανέλιξης. «Υπάρχουν άνθρωποι που ενδιαφέρονται για καριέρα στον χώρο, σπουδάζοντας παράλληλα νοσοκόμοι και αποκτώντας καθεστώς μόνιμου κατοίκου. Η Αυστραλία δεν έχει κρίση. Δουλειά να έχεις και οι ανάγκες μπορούν να αντιμετωπιστούν».

(*Πήγη: Καθημερινή, ΛΙΝΑ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ)